

**Ministru prezidentam Arturam Krišjānim Kariņam
Valsts kancelejas direktoram Jānim Cituskovskim**

*Informācijai:
Ekonomikas ministram Jānim Vitenberga k-gam
Finanšu ministram Jānim Reira k-gam
Tieslietu ministram Jānim Bordāna k-gam*

Par jauniem “nesēju nodevas” objektiem (VSS 1031)

Likumdošanas procesa pieredzējuši dalībnieki – komersantu, darba devēju un darbinieku organizācijas, kas parakstījušas šo vēstuli, vēlas vērst Jūsu uzmanību uz Kultūras ministrijas sagatavotajiem grozījumiem Ministru kabineta 2005. gada 10. maija noteikumos Nr. 321 „*Noteikumi par tukšo materiālo nesēju un reproducēšanai izmantojamo iekārtu atlīdzības lielumu un tās iekasēšanas, atmaksāšanas, sadales un izmaksas kārtību*”, turpmāk – Grozījumi.

Vēlamies izteikt savus **iebildumus Grozījumu tālākai virzībai un apstiprināšanai** Ministru kabinetā. Mums nav pieņemams Grozījumu izstrādes process, tā pamatojums un līdz ar to arī rezultāts – datoru cieta disku un viedtālrunu aplikšana ar “nesēju nodevu”. Līdzšinējā Grozījumu izstrādē un virzībā Kultūras ministrija nav iesaistījusi partnerus tādā līmenī, lai nodrošinātu labas likumdošanas principa ievērošanu. Grozījumu autori nav pamatojuši zaudējumu apmēru, kas kompensējams autoriem, kā arī novērtējuši kaitējuma apmēru lielākajai sabiedrības daļai, kura vispār kopēšanu neveic, bet būs spiesta maksāt paplašināto “nesēju nodevu”. Grozījumi balstās uz tirgus pētījumu, kas veikts sasteigti tikai interneta vidē un tā metodoloģiju neapsprīžot speciāli šim mērķim izveidotajā darba grupā. Projekta autori nav veicinājuši iekļaujošu diskusiju un solidāru jautājuma risināšanu, tā vietā atklāti paužot atbalstu tikai vienai mērķgrupai un autorus pretnostatot sabiedrībai.

Vēršam uzmanību, ka organizāciju paustie iebildumi nav ņemti vērā un Grozījumu teksts ir palicis nemainīgs, tomēr Grozījumu autori vairākkārt precizējuši anotāciju, iekļaujot tajā tikai tos apsvērumus, kas pamato nodevas piemērošanas paplašināšanu, tostarp mainot nodevas piemērošanas kritērijus. Līdz ar to anotācija nav objektīva, jo neatspoguļo visus ieinteresēto pušu paustos apsvērumus un faktisko situāciju.

Sasteigtā, necaurskatāmā un metodoloģiski kļūdainā procesā nav iespējams sasniegt taisnīgu un sabiedrības interesēm atbilstošu rezultātu. Tā kā ar papildu nodevu tiks apliktas konkrētas preces (“nesēji”), **tās maksātāji būs visas Latvijas privātpersonas** (piemēram, 95% viedtālrunu lietotāji maksās par kopēšanu, ko faktiski neveic). Jebkuras nodokļu un nodevu reformas gadījumā nepieciešama sabiedrības iesaiste un izpratne. Īpaši būtiski tas ir laikā, kad Covid-19 pandēmija rada papildu nenoteiktību visās sabiedriskās dzīves jomās. Valdība ir vairākkārt apliecinājusi, ka šobrīd ir svarīgi saglabāt biznesa vidi¹ un “radīt iespējas uzņēmējiem tikt pie finanšu līdzekļiem”,² nevis palielināt nodokļu un nodevu slogu. Krīzes apstākļos ir izšķiroši **veicināt privātpersonu uzticību valstij** un ar darbiem to apliecināt, lai solidāri to pārvarētu.

Pārskatot ‘nesēju nodevas’ sistēmu un aplikamo objektu sarakstu, uzsveram, ka ir **nepieciešams ietekmes novērtējums** - kā plānotā rīcība ietekmēs patērētājus, ražotājus, pakalpojumu sniedzējus, iekārtu izplatītājus, kā sekmēs jaunu pakalpojumu attīstību un autoru pāreju uz inovatīvām digitālām tehnoloģijām taisnīgas atlīdzības saņemšanai. Grozījumu pieņemšana sākotnējā redakcijā radīs būtisku ietekmi un atstās tālejošas sekas ne tikai tehnoloģiju nozarei un sabiedrības uztverei, bet arī kavēs autordarbu izmantošanas digitalizāciju un tiešu attiecību veidošanu starp autoriem un Latvijas iedzīvotājiem, kas vēlas klausīties,

¹ <https://www.la.lv/reirs-latvijai-krizes-laika-ir-pec-iespejas-labak-jasaglaba-biznesa-vide>

² <https://nra.lv/ekonomika/latvija/309011-reirs-daram-visu-lai-glabtu-biznesa-infrastrukturu-un-darba-vietas.htm>

skatīties vai citādi baudīt mūsu kultūras vērtības ar tiesiskiem līdzekļiem. Straumēšanas platformu un citu digitālo tehnoloģiju apgūšana un ieviešana ne tikai veicinātu darbu izmantošanu un pieejamību, bet arī radītu tiešus finanšu ieņēmumus autoriem.

Latvija var lepoties ar izcilu internetu un plašu tā izmantošanu Latvijas iedzīvotāju vidū. Latvija ieņem trešo vietu pasaulē un otro vietu Eiropā pēc mobilo datu apjoma patēriņa uz vienu pieslēgumu³. Atbalstām autoru labklājību kā vienu no Grozījumu projekta mērķiem. Tādēļ aicinām izmantot Latvijas kā viedvalsts tehnoloģisko un intelektuālo potenciālu un **uzsākt kopīgu konstruktīvu darbu pie digitālo rīku izmantošanas veicināšanas arī autoru darbu izmantošanā** un labklājības veicināšanā, morāli un tehnoloģiski novecojušus konceptus atstājot pagātnei.

Ņemot vērā priekšlikuma ietekmi uz faktiski visu sabiedrību, kā arī Kultūras ministrijas īstenoto praksi Grozījumu izstrādē, **lūdzam izveidot starpinstitūciju darba grupu Valsts kancelejā 'nesēju nodevas' turpmākas piemērošanas izvērtēšanai.**

Pielikumā: organizāciju iesniegtie apsvērumi.

Ar cieņu,

Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK)

Latvijas Datortehnoloģiju asociācija

Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija

Latvijas Interneta asociācija

Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrība PRO

Latvijas Telekomunikāciju asociācija

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

³ [tefficient-industry-analysis-2-2020-mobile-data-usage-and-revenue-FY-2019-per-country-6-August.pdf](#)